

Etne kommune

post@etne.kommune.no

Bergen, 29. november 2022

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), BirdLife Norge avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, og Bergen og Omland Friluftsråd.

Energi- og klimaplan 2023–2027

Høringsuttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland ser svært positivt på at Etne kommune lager en energi- og klimaplan. Våre innspill går i hovedsak på to overordnede momenter; det ene går på noen av de viktige koblingene mellom klima, natur og friluftsliv, og den andre delen går på viktigheten ved å etablere både regnskap og budsjett for både klimagassutslipp og natur – da for bedre å kunne sette seg konkrete mål og følge dem.

Klima, natur og friluftsliv

På side 21 og 22 har planutkastet litt om koblingen mellom naturarealer og klima; altså om naturen som karbonlager. Vi mener det er veldig bra at det i tabellen på side 22 slås fast at myr og andre karbonrike areal ikke skal bygges ned gjennom boligbygging, hytteutbygging, vegbygging, massedeponi eller andre utbyggingsformål.

I denne sammenheng er det viktig at kommunen er klar over hvor de mest karbonrike arealene er. Her anbefaler vi at kommunen studerer rapporten NINA-rapporten *Karbonlagring i norske økosystemer*¹, der det blant annet vises til at myr og gammel skog er rike på lagret karbon. Rapporten viser også til at hele 86 prosent av den naturlige karbonlagringen skjer i naturtypene myr, skog og fjell. Her kan vi legge til at lokale upubliserte undersøkelser i Bergensområdet tyder på at det fuktige vestlandsjordsmonnet faktisk inneholder enda mer karbon enn man tidligere var klar over (fuktighet i jordsmonnet gjør at mindre karbon blir brutt ned og avgitt som CO₂).

---

¹ <https://www.nina.no/Om-NINA/Aktuelt/Nyheter/article/naturkur-er-n-248-dvendig-for-229-n-229-klimam-229-lene>

Generelt kan man si at alt naturtap gir klimagassutslipp – selvsagt i ulik mengde etter hvilken natur det er snakk om. Koblingen mellom natur og klima er som nevnt i planutkastet svært sammenvevd, der en mest mulig intakt natur også vil kunne gjøre kommunen mer robust til å takle klimaendringene – som vil bli mer og mer fremtredende i tiårene som kommer.

Vi vil også oppfordre til å se arbeidet med energi- og klimaplanen i sammenheng med at vi i tillegg til klimakrise, har en like alvorlig og akutt naturkrise. Hver femte norske art er rødlistet, der arealendringer påvirker nesten 90 prosent av de truede artene negativt². Å ta vare på intakt natur er derfor avgjørende, både på grunn av dens egenskap som karbonlager, men også for å stoppe tapet av økosystemer og artsmangfold. Sabima har laget en oversikt over hvordan norske kommuner ligger an når det kommer til å ta vare på naturen (*Naturkampen*), og dette kan være et nyttig verktøy for å se hvordan man kan bli bedre, av hensyn til både natur og klima³.

Viktigheten av nære naturområder der folk bor kan også knyttes til det lokale klimaarbeidet. Mange i Etne kommune er velsignet med flotte tur- og friluftslivsområder i nærheten av der de bor. Dette er i seg selv et klimatiltak, da ved at folk i stor grad slipper å kjøre til friluftslivsområder. Å styrke bevisstheten rundt viktigheten av å ha tur- og naturområder i nærheten av der folk bor, er viktig både i klimaarbeidet, folkehelsearbeidet og for å bevare naturmangfoldet i nærheten av der folk bor. Vi mener derfor at nærfriluftsliv i større grad bør nevnes i planen.

Det er svært gledelig at Etne kommune på side 22 skriver følgende:

Etne kommune skal framleis verne allereie verna vassdrag. Varig vern skal respekterast og vere evig.

Lenger oppe i samme tabell kan det med fordel formuleres tydeligere at vassdragenes kantsoner av også skal tas vare på (ikke bare rustes opp). Velfungerende kantsoner er viktig for liv både ved og i vassdrag. For å nevne et eksempel kan trær (eksempelvis or) bidra til redusert erodering av elvebredder ved flommer. Kantsonene er svært viktige leveområder for mange dyre-, fugle- og plantearter, og mye av fiskens næringsdyr i vassdragene stammer fra kantsonene.

Det ser ikke ut som at vindkraft er nevnt spesielt i planutkastet. Vi oppfordrer her kommunen til å ta med følgende formulering:

Etne kommune ynskjer ikkje vindkraft i natur- og friluftslivsområder. Vindkraftutbygging på land har i seinare år forårsaka store skadar på naturen, landskap og bumiljø, og har ført til massive protestar. Dette gjer at ein i framtida må vere ekstra varsam med denne forma for kraftutbygging.

---

² <https://artsdatabanken.no/rodlisteforarter2021/Resultater/Pavirkningsfaktorer>

³ <https://naturkampen.sabima.no/kommune/4611>

Regnskap og budsjettering av klimagassutslipp og forbruk av natur

Vi anbefaler Etne kommune å forankre et arbeid med både regnskap og budsjett i tilknytning til klimagassutslipp og forbruk av ulike naturtyper, i den aktuelle planen. Budsjett og regnskap er åpenbart gode virkemidler både for å vite noe om dagens situasjon, og for hvordan man skal nå sine mål når det gjelder klimagassutslipp. For å hensynta klimagassutslipp fra naturarealer, er det også av åpenbar nytte å få etablert et regnskap og budsjett for naturarealer. Både SABIMA, KS og Miljødirektoratet har en del informasjon om disse formene for budsjett og regnskap som kan være nyttig for kommunen.

Her tar vi med at vi generelt er skeptisk til formuleringen på side 14, der det står at «den desentraliserte bustadstrukturen vil difor til ein viss grad bli vidareført ved at ein opnar for noko spreidd utbygging i område avsett til arealføremålet LNF- Spreidd utbygging.» Vi mener at fremtidig utbygging heller bør skje gjennom planprosesser, der natur og klima vektet tung når man skal finne ut hvor og hvordan utbygginger skal skje – jamfør eksempelvis naturmangfoldloven. Også i bygdene bør nye boliger planlegges langs eksisterende årer for kollektivtransport og infrastruktur, og så langt det er mulig bør nye boliger etableres hvor naturen allerede er bygd ned.

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftsansjasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftsansjensene i det tidligere fylket. Per i dag er det elleve organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer organisasjonene rundt 40 000 medlemmer i det tidligere fylket.